

Wie vandaag wil blijven produceren, moet meer doen met dezelfde ruimte en met minder mensen

Geld genoeg, ruimte en mensen niet

De boomkwekerij draait goed. Dat bleek opnieuw tijdens het 16e Boom in Business-kerstdiner: gezonde resultaten, vertrouwen en investeringsruimte. De hoogste boomtoppen lijken misschien geraakt, maar van een terugval is geen sprake. Tegelijk worden de messen wel geslepen. Grond en arbeid zijn schaars en duur, en dat zet bedrijven aan tot andere keuzes. Waar in eerdere goede jaren uitbreiding vanzelfsprekend was, ligt de focus nu elders. Bedrijven groeien minder in hectares en investeren vaker in efficiëntie. Dat is geen toeval. Wie vandaag wil blijven produceren, moet meer doen met dezelfde ruimte en met minder mensen. Automatisering is daarmee geen toekomstmuziek, maar dagelijkse praktijk. Dat zien we terug in deze editie. In deze editie onder andere een compacte werktuigdrager voor containervelden en een veelbelovende concurrent voor de Damcon Tree Wrapper van ODV Techniek: de Root Ball Packer. Al deze innovaties zijn ontwikkeld vanuit concrete knelpunten: zwaar werk, personeelstekort en de behoefte aan constante kwaliteit.

Kwekers die willen verduurzamen en moderniseren, hebben behoefte aan duidelijke en werkbare kaders

Geen hightech om de hightech, maar machines die werk besparen en daarmee arbeid. Dat is precies waar veel bedrijven nu hun geld aan uitgeven. Tegelijk staat die investeringsdrang onder druk van beleid. In Noord-Brabant liet Martin Houben in een praatje voor de Staten namens de sector zien hoe generieke vergunningplichten en onzekerheid rondom Natura 2000 direct ingrijpen op de bedrijfswaarde en investeringsbereidheid. Ondernemers die willen verduurzamen en moderniseren, hebben

behoefte aan duidelijke en werkbare kaders, niet aan regels waarvan vooraf al wordt betwijfeld of ze uitvoerbaar zijn.

De sector staat er financieel sterk voor. Maar investeren gebeurt niet vrijblijvend. Het is een reactie op schaarste, druk en onzekerheid. Wie vooruit wil, kiest steeds vaker voor slimmer werken binnen de bestaande ruimte. Dat is geen trend, maar een structurele koerswijziging.

Die investeringen gaan bovendien niet alleen over machines. Steeds vaker draait het om grip krijgen op processen, kennis en mensen. Bedrijven investeren in opleiding, kennisborging en digitale ketens, omdat ervaring verdwijnt en de praktijk complexer wordt. Rust op de werkvloer, voorspelbaarheid in productie en minder afhankelijkheid van toevallige beschikbaarheid worden minstens zo belangrijk als output. Dat verklaart ook waarom automatisering en digitalisering zelden meer worden verkocht als kostenbesparing alleen. Ze moeten het werk organiseerbaar houden. In een sector die financieel gezond is, maar opereert binnen steeds strakkere marges van ruimte, regels en menskracht, verschuift de focus. Niet groeien om het groeien, maar zorgen dat het blijft werken.

Met vriendelijk groet,

Hein van Iersel (hein@nwst.nl)
Hoofdredacteur

